

**SABIEDRISKĀ PASŪTĪJUMA RAIDĪJUMU CIKLA:
BĒRNU UN JAUNIEŠU INFORMATĪVI IZGLĪTOJOŠĀ RAIDĪJUMĀ
“KO DARĪT, JA...” NOVĒRTĒŠANA**

Recenzējamie raidījumi atrodami šeit: <http://www.retv.lv/project/ko-darit-ja/>

Tika novērtēti divpadsmit raidījumi, kas pārraidīti šādos datumos:

- 1) Ko darīt, ja... EP01 (21.09.2019.) – 38.nedēļa
- 2) Ko darīt, ja... EP02 (28.09.2019.) – 39.nedēļa
- 3) Ko darīt, ja... EP03 (05.10.2019.) – 40.nedēļa
- 4) Ko darīt, ja... EP04 (12.10.2019.) – 41.nedēļa
- 5) Ko darīt, ja... EP05 (19.10.2019.) – 42.nedēļa
- 6) Ko darīt, ja... EP06 (26.10.2019.) – 43.nedēļa
- 7) Ko darīt, ja... EP07 (02.11.2019.) – 44.nedēļa
- 8) Ko darīt, ja... EP08 (09.11.2019.) – 45.nedēļa
- 9) Ko darīt, ja... EP09 (16.11.2019.) – 46.nedēļa
- 10) Ko darīt, ja... EP10 (23.11.2019.) – 47.nedēļa
- 11) Ko darīt, ja... EP11 (30.11.2019.) – 48.nedēļa
- 12) Ko darīt, ja... EP12 (07.12.2019.) – 49.nedēļa

Atbilstība saturam, kas norādīts koncepcijā:

<i>Epizodes nr.</i>	<i>Kā attīstīt savu iekšējo talantu, tajā ieguldot lielu darbu, bet ne ievērojamus līdzekļus</i>	<i>Atbildes uz jautājumiem, kas Tevi satrauc ikdienā, bet kautrējies vai nezini kam jautāt.</i>	<i>Tavas nākotnes profesijas iespējas</i>	<i>Dari pats!</i>
<i>EP01</i>	Droša ceļa nozīme atgriežoties skolā	Kā pārvarēt bailes, integrējoties jaunā kolektīvā	Pilota profesija	Kā apvākot savas grāmatas
<i>EP02</i>	Kā izzināt procesus darbā	Kā saņemt atraidījumu, atrast savu īsto	Veterinārārsta profesija	Kā pagatavot dzīvnieku rotaļlietas
<i>EP03</i>	Kā nodarboties ar futbolu	Kā cīnīties ar pūtītēm	Futbola trenera profesija	Stils un mode, kā varam paši to modelēt
<i>EP04</i>	Kā nodarboties ar zīmēšanu	Ko darīt, ja saskaries ar šantāžu	Friziera profesija	Kā veidot matu sakārtojumu
<i>EP05</i>	Kā nodarboties ar karatē	Ko darīt, ja ciet no vardarbības	Šuvēja profesija	Kā pagatavot Ziemassvētku dāvanas un rotājumus
<i>EP06</i>	Kā nodarboties ar basketbolu	Fizioloģiskās pārmaiņas augšanas procesā meitenēm	Farmaceita profesija	Kā taisīt slaimus
<i>EP07</i>	Kā iemācīties programmēšanu	Fizioloģiskās pārmaiņas augšanas procesā zēniem	Programmētāja profesija	Kā personalizēt telefonu ar dažādiem dekoratīviem elementiem

EP08	Kā iemācīties nirt	Pazemojumi interneta vidē	Ārsta profesija	Kā saklāt Mārtiņdienas svētku galdu
EP09	Kā iemācīties boksu	Kā sadzīvot ar īsu augumu	Jūrnieka profesija (LJA)	Kā sasiet virves
EP10	Kā kļūt par jaunsargu	Kā izmantot gara auguma priekšrocības	Karavīra profesija	Kā izgatavot svētku rotājumus
EP11	Kā uzsākt bobsleja un skeletoņa treniņus	Kā savaldīt dusmas	Stjuarta profesija	Kā sagatavot adventes vainagu
EP11	Kā izvēlēties savu deju stilu	Kā nebaidīties kļūdīties	Pavāra profesija	Kā pagatavot saldējumu

1. UNIVERSĀLIE KRITĒRIJI

Kritēriji	Recenzenta vērtējums
Atbilstība sabiedriskā pasūtījuma prioritātēm	Raidījumu cikls <u>atbilst sabiedriskā pasūtījuma prioritātēm</u> , kas noteiktas Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (EPL) 71. pantā, it sevišķi: <ol style="list-style-type: none"> 1) veicinot patriotisku attieksmi pret neatkarīgās Latvijas valstiskumu, tās demokrātisko valsts iekārtu; 2) izglītojot jauniešus un veicinot viņos pilsonisku izpratni par politikas, ekonomikas, kultūras, tiesību, vides, drošības un sociālajiem jautājumiem; 3) veicinot cieņu pret latviešu valodu, popularizējot Latvijas vēsturi un kultūras vērtības; 4) ar dokumentāriem un mākslinieciskiem līdzekļiem veicinot Latvijas vēstures un mūsdienu procesu izpratni un veidojot priekšstatu par nākotnes attīstības iespējām; 5) nodrošinot bērnu un jaunatnes auditorijai atbilstošas informācijas, izglītības, kultūras un izklaides resursus.
Atbilstība NEPLP apstiprinātajam sabiedriskā pasūtījuma plānam	Raidījumu cikls <u>atbilst NEPLP apstiprinātajam sabiedriskā pasūtījuma plānam</u> , jo, atbilstoši “ <i>Vadlīnijām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošanai, veidojot ziņu, informatīvi dokumentālos un diskusiju raidījumus</i> ”, raidījuma sižetu vadītāji pret raidījuma viesiem izturas vienlīdzīgi, tiek nodrošināta objektivitāte, sniedzot plašu dažādu viedokļu atspoguļojumu. Raidījumos tiek ievēroti noteikumi attiecībā uz godīguma, patiesas informācijas un objektivitātes nodrošināšanu, sniedzot jaunatnei caurskatāmu, patiesu, daudzpusīgu, līdzsvarotu un pilnīgu informāciju.
Atbilstība raidījuma mērķim	NEPLP izsludinātā konkursa mērķis bija: Sabiedriskā pasūtījuma satura veidošana un programmu attīstība komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, lai visām sabiedrības grupām sniegtu plašu un daudzveidīgu informāciju, veidojot uzticamu nacionālo un reģionālo saturu, kas atbilst demokrātiskām vērtībām un stiprina Latvijas nacionālo kultūrtelpu, atbilstoši Konkursa priekšmetam tā ietvaros pārraidot vismaz 74 sižetus. Projekta pieteikumā tika norādīts, ka tiks veidoti šādi raidījumi: Katrā raidījumā tiks ietverti četri sižeti, kopumā īstenojot 74 tematiskus sižetus 18 raidījumos, kur katrs raidījums 24 minūšu garumā tiks sadalīts četros sižetos sekojošās rubrikās: <ol style="list-style-type: none"> 1) Kā attīstīt savu iekšējo talantu tajā ieguldot lielu darbu, bet ne ievērojamus līdzekļus;

	<p>2) Atbildes uz jautājumiem, kas Tevi satrauc ikdienā, bet kautrējies vai nezini kam jautāt;</p> <p>3) Tavas nākotnes profesijas iespējas;</p> <p>4) Dari pats!</p> <p>Projekta mērķis tika norādīts: sniegt plašu un daudzveidīgu informāciju, veidojot uzticamu nacionālo un reģionālo saturu, lai palīdzētu bērniem un jauniešiem viņu ikdienā, kā arī ļaujot tiem izaugt par spēcīgam personībām un pieprasītiem speciālistiem darba tirgū.</p> <p><u>Konkursā izsludinātais mērķis atzīstams par sasniegtu, raidījumu mērķis atbilst konkursa mērķim.</u></p>
Vērtējums, vai saturs veicinājis izmaiņas sabiedrībā un valsts pārvaldē	<p>Raidījumu saturs, iespējams, veicina izmaiņas sabiedrībā, jo jaunieši tiek uzrunāti par viņiem svarīgiem jautājumiem, nedarot to didaktiskā stilā, kā arī necenšoties runāt ar viņiem pamazināmā formā.</p> <p>Izmaiņas valsts pārvaldē tiek veicinātas vienīgi pastarpināti, jo tieši par attiecībām ar valsts pārvaldi sižetos tikpat kā netiek runāts.</p>
Satura rezonanse sociālajos tīklos	<p>Sociālajā tīklā <i>Facebook</i> ir pieejama raidījumu reklāma: https://www.facebook.com/retv.lv/. Rezonanse neliela</p>
Auditorijas attieksme pret konkrēto produktu	<p>Personīgi iepazīstinot vairākus jauniešus ar raidījuma saturu, novēroju pozitīvu vērtējumu. Citas informācijas par auditorijas attieksmi pret raidījumiem manā rīcībā nav.</p>
Satura ietekme (mērāma pēc citējamības)	<p>Manā rīcībā nav datu par satura citējamību</p>
Pieejamība dažādās satura izplatīšanas platformās	<p>Raidījumi kopumā pieejami Latvijas Reģionu Televīzijas „ReTV” mājas lapā internetā: http://www.retv.lv/project/ko-darit-ja/. Šajā vietnē norādīts: „Skaties raidījumu sestdienās 18:00 kanālā ReTV! Taču kabeļoperatora TET programmu sarakstā šos raidījumus nevar atrast. Acīmredzot, tie paslēpti zem nosaukuma „Zemgales reģionālā televīzija piedāvā”, kas tiek pārraidīti sestdienās no 18:00 - 19:00.</p> <p>Raidījumos ietvertie sižeti atsevišķi pieejami tiešsaistes pakalpojumu sniegšanas platformās YouTube un Facebook:</p> <p>https://www.youtube.com/results?search_query=ko+dar%C4%ABt%2C+ja...+kan%C4%81%C4%81+Re%3ATV</p> <p>https://www.facebook.com/TV-projekts-Ko-darit-ja-105588814164194/</p>
Sasniegtās mērķauditorijas profils (ja ir pieejami dati)	<p>Saskaņā ar Kantar TNS sniegtajiem datiem, konsolidētās TV skatīšanās laika daļa (Share %) kanālam Re:TV 2019.gada oktobrī bija 0,6 %, bet novembrī 0,5%.</p> <p>Pieejams: https://www.kantar.lv/petijumu-dati/televizija/.</p> <p>Tai pat laikā abi sabiedriskās televīzijas kanāli sasniedz būtiski lielāku auditorijas daļu: LTV1- 9,6% un LTV7-2,8 %. Līdz ar to rodas jautājums par lietderību sabiedriskā pasūtījuma daļas novirzīšanai reģionālajai televīzijai.</p>
Satura mērķauditorijas kvantitatīvais vērtējums (mediju auditorijas pētījuma aģentūru dati, ja ir pieejami)	<p>Projekta pieteikumā norādīts, ka, lai noteiktu mērķauditorijas lielumu katru mēnesi tiks veikta datu analīze atbilstoši TNS datiem, ko katru mēnesi saņem SIA “Vidzemes televīzija”. Tika solīts, ka sociālo tīklu vietnēs Facebook un YouTube tiks analizēts skatījumu skaits, ieteikumi, un novērtējums, bet platformā www.retv.lv tiks analizēts ikmēneša mājas lapas apmeklējums un statistika.</p> <p>Tomēr sociālo tīklu vietnēs Facebook un YouTube nekādu analīzi par skatījumu skaitu, ne arī ieteikumus vai novērtējumus neatradu. Tāpat neatradu ikmēneša mājas lapas apmeklējumus vai statistiku mājas lapā www.retv.lv</p>

2. SPECIĀLIE KRITĒRIJI

2.2.Kritēriji satura audiovizuālajā formātā novērtēšanai

Kritēriji	Recenzenta vērtējums
MENEDŽMENTA KRITĒRIJI	
Redaktora darba kvalitāte	Kopumā raidījumi atbilst iesniegtajai koncepcijai, lai gan ir vērojamas nobīdes gan no laika grafika, gan sižetu izvietojuma dažādos raidījumos. Redaktora darbs vērtējams pozitīvi. Sižeti aplūko katru jautājumu no vairākiem skatupunktiem. Piemēram, runājot par profesijām, tiek uzskaitītas izglītības iestādes, kur šīs profesijas var apgūt; raidījumā pēc patriotu nedēļas (23.novembrī) visi četri sižeti ir patriotisma caurstrāvoti u.tml. <i>Producente, redaktore Ilze Daukante- Sterģe</i>
Interaktivitātes izmantošana	Interaktivitāte netiek novērota. Netiek prasīts skatītāju viedoklis, netiek aicināti piedalīties raidījuma izveidē vai tml. iespējams, ka raidījuma veidotāji saņem atgriezenisko saisti no skatītājiem, bet raidījumos tas netiek skaidri norādīts.
Producēšanas darba kvalitāte	Raidījumu sižetos, kas tiek filmēti uzņēmumos, vairākos gadījumos uzkrītoši un atkārtoti tiek norādīts šī uzņēmuma nosaukums vai preču zīme (piemēram – “Mēness aptieka”). Dažos sižetos, piemēram, 30.11. raidījumā sižetā par stjuarta profesiju, sižetā tiek iekļauti “AirBaltic” reklāmas materiāli. EPL nosaka, ka komerciāla paziņojuma (reklāmas) sniedzējam nedrīkst būt redakcionāla ietekme uz raidījuma saturu, un ir aizliegta slēpta reklāma (35.pants). Šāda uzņēmumu izteikta un atkārtota pieminēšana raidījumos vārdu vai attēlu veidā var maldināt sabiedrību un atbilst slēptās reklāmas definīcijai, ja tā izvietojuma notiek par samaksu vai citu atlīdzību. <i>Producente, redaktore Ilze Daukante- Sterģe</i>
FORMAS KRITĒRIJI	
Atbilstība formātam	Formāts izvēlēts veiksmīgi. Reizēm divi sižeti tiek veidoti vienā vietā, piemēram, programmēšanas pulciņš bērniem un programmētāja profesija vai futbola nodarbības bērniem un trenera profesija, tādējādi sasaistot raidījumā esošos sižetus (kā arī ietaupot līdzekļus).
Scenārija dramaturģijas kvalitāte	Katrs raidījums (gandrīz) sākas ar īsu anotāciju par sižetiem, izceļot tajā ietvertos interesantākos un intriģējošākos teikumus. Iespējams, vajadzētu vēl vairāk piedomāt, kā sasaistīt katra raidījuma četrus sižetus.
Vēstījuma dinamika (tās atbilstība mērķim, scenārijam, formātam)	Dinamika varētu būt straujāka. Šķiet, ka sižeti reizēm ir par garu. It kā viss jau būtu pateikts, un skatītājs sagatavojas nākamajam sižetam, tomēr sižets vēl turpinās.
Vizuālā materiāla atbilstība tematam, žanram un formātam	Raidījumu sižetos ļoti daudz tiek izmantoti dažādu audiovizuālo darbu fragmenti, kas acīmredzami nav pašu raidījuma autoru veidoti

	(it sevišķi - psihologa komentāru ilustrēšanai vai atsevišķos sižetos par profesijas apguvi). Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums (EPL) nosaka, ka raidījuma izlaiduma datos jānorāda visi tajā izmantoto darbu autori (30.pants). Savukārt Autortiesību likums (AT) nosaka, ka ir aizliegts izmantot darbus, ja nav saņemta autortiesību subjekta atļauja (40.pants). Par šo darbu izmantošanu ir jābūt saņemtai atļaujai, kā arī ir jābūt norādītiem autoriem (izpildītājiem, producentiem).
Grafiskā noformējuma oriģinalitāte un kvalitāte	Raidījuma galviņa atgādina TV3 programmās redzēto zemeslodi, kas griežas. Ja tā ir no cita projekta saņemta galviņa, tad jautājums par skatītāju atšķirtspēju. Ja tā ir pēc pasūtījuma veidots autordarbs, tad vajadzētu novērst bažas par oriģinalitātes trūkumu.
Režijas kvalitāte	Režija ir veiksmīga. Režisore rūpējas par pietiekama vizuālā materiāla izmantošanu sižetos, kas paspīlgtina attiecīgā sižeta vēstījumu. Taču vairākos sižetos, runājot par dažādām tēmām, bieži atkārtojas viens un tas pats vizuālais noformējums. <i>Režisore Iveta Komisāre-Gorodņičija</i>
Operatoru darba kvalitāte	Operatoru darbs kvalitatīvs un atbilst tāda satura raidījumiem. Tomēr, ņemot vērā auditorijas vecumu (pusaudži un jaunieši), varētu apsvērt jautājumu par nedaudz atraktīvāku kameras kustību. <i>Operatori Ojārs Zariņš un Mikus Andersons</i>
Tehnisko risinājumu kvalitāte	Montāžista darbs sekmīgs. Tomēr vizuāli atšķiras pašu filmētais materiāls no citu autoru veidotajiem iemontētajiem fragmentiem. Ņemot vērā auditorijas vecumu (pusaudži un jaunieši), varētu apsvērt jautājumu par nedaudz atraktīvāku montāžas veidu. <i>Montāža Juris Zālmanis</i>
Studijas iekārtojums, tā piemērotība formātam	Studija netiek izmantota. Sižeti tiek veidoti dažādās vietās – gan telpās, gan dabā, atbilstoši katra sižeta tematikai.
SATURA KRITĒRIJI	
Satura vērtība un oriģinalitāte	Sižetu apjoms un apraksts atbilst projekts aprastā pieteiktajam saturam un apjomam. Lai gan dažbrīd tiek nedaudz pamainīti gan pēc satura, gan izvietojuma. Sižetu veidotāji nodrošina uzticēšanos faktiem, atbilstoši žurnālistikas profesionālajiem standartiem sniedzot jauniešu auditorijai caurskatāmu, patiesu, daudzpusīgu, līdzsvarotu un pilnīgu informāciju.
Satura oriģinalitāte	Pašu veidotais saturs oriģināls. Lai gan sižetā tiek iemontēti audiovizuālo darbu fragmenti, kas acīmredzami veidoti ārvalstīs, tomēr sižeta kopskats un vēstījums atbilst Latvijas pusaudžu un jauniešu videi un interesēm
Raidījuma saturiskā kvalitāte	Raidījuma saturiskā kvalitāte ir atbilstoša, jo tā: <ol style="list-style-type: none"> 1) veicina patriotisku attieksmi pret neatkarīgās Latvijas valstiskumu, tās demokrātisko valsts iekārtu; 2) izglīto jauniešus un veicina viņos pilsonisku izpratni par politikas, ekonomikas, kultūras, tiesību, vides, drošības un sociālajiem jautājumiem; 3) veicina cieņu pret latviešu valodu, popularizējot Latvijas vēsturi un kultūras vērtības;

	4) veicina Latvijas vēstures un mūsdienu procesu izpratni un veido priekšstatu par nākotnes attīstības iespējām; 5) nodrošina bērnu un jaunatnes auditorijai atbilstošu informāciju.
Autora/-u zināšanas un kompetence	Autora zināšanas un kompetence bērnu un jaunatnes auditorijai atbilstoša
Valodas lietojuma, tostarp subtitru (ja attiecas) kvalitāte	Valoda atbilstoša bērnu un jauniešu auditorijai, nav pārāk didaktiska, nav arī pārāk bērnišķīga. Tiek runāts kā ar sev līdzīgiem cilvēkiem. Subtitru kvalitāte varētu būt labāka, jo runātāju amati ir grūti izlasāmi.
VADĪTĀJI: PROFESIONĀLĀS ĪPAŠĪBAS/AKTIVITĀTES	
Personas profesionālās darbības oriģinalitāte	Sižetu vadītāji pret raidījuma viesiem izturas vienlīdzīgi, izvairās no personīgas aizstāvēšanas vai apvainošanas. Vadītāja balss parasti dzirdama tikai aizkadrā. Daudzos sižetos satura vadība tiek uzticēta kādam no sižeta dalībniekiem. Ļoti profesionāli ir sižetos pieaicinātie psihologi, kas vairākos raidījumos atkārtojas
Prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību	Vadītājiem piemīt prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību
Spēja reaģēt neordinārās situācijās	Tā kā raidījums ir ierakstā, tad neordinārās situācijas netiek novērotas
Spēja nodrošināt stabili profesionālo kvalitāti	Sižetu vadītāji aizkadrā spēj nodrošināt atbilstošu profesionālo kvalitāti. Taču sižetu dalībnieki ne vienmēr ir apveltīti ar vadīšanas prasmēm. Sižetā, kuru vada divas mazas meitenes (par slaimu gatavošanu) netiek nodrošināta ne tehniska, ne radoša vadīšanas kvalitāte.
Līdzdalība satura komunikācijā	Sižetu vadītāji līdzdarbojas satura komunikācijā
VADĪTĀJI: PROFESIONĀLĀS IEMAŅAS	
Prasme vadīt intervijas, sarunas, diskusijas	Grūti izvērtēt, jo vadītājs aizkadrā parasti runā monologu.
Ķermeņa valodas prasme	Ķermeņa valodas prasme nav novērtējama, jo raidījuma vadītāji parasti ir aizkadrā
Improvizācijas prasme	Improvizācijas prasme nav novērtējama, jo raidījuma vadītāji savus tekstus ir sagatavojuši pirms ieraksta
Prasme strādāt tiešraidē (ja attiecas)	Neattiecas
Zināšanas un kompetence	Vadītāju zināšanas un kompetence bērnu un jaunatnes auditorijai atbilstoša
Iepriekšējās sagatavotības līmenis	Vadītāji iepriekš ir nopietni gatavojušies, lai varētu savas zināšanas nodot tālāk raidījuma laikā

Recenzente

Ingrīda Veikša

17.12.2019.